

szabnak. A végleges adatok elemzése majd egy másik tanulmány célja lesz. Két elgondolkoztató visszatérő érv csupán:

– „a francia nyelvre nincs társadalmi igény”, „eddig túl volt reprezentálva az iskola képzési koncepciójában”

– „a magyar tanárok jól ellátják a munkát, nincs szükség anyanyelvi tanárra”.

Ameddig a több mint 200, hazánkban megtelepedett francia cég közül egynek is Ausztriából kell franciául is tárgyalóképes vezetőt hozatnia magyarországi telephelyére, addig a magyarországi franciaoktatásra kell hogy legyen társadalmi igény. Ameddig magyar-francia szakos tanár nem tud, nem mer francia kollégája előtt megszólalni, mert görcsbe rándul a nyelve beszédgyakorlat híján, addig örülünk annak, hogy a jól képzett magyar tanárok mellett franciaországi tartózkodás során lenne igazán elsajátítható. S míg megvalósul e gyönyörű képességünk, addig az Alapítvány feladatának tekinti, hogy segítse a tágasabb, hozzánk közelhozható Európa kialakítását a maga szerény eszközeivel.

A. SZABÓ MAGDA

Egy francia Berettyóújfaluban

Iskolában, a berettyóújfalui Arany János Gimnáziumban 2 évig működött angol nyelvű amerikai kolléganő. De nemcsak angol anyanyelvű volt, hanem nyelvtanár is, ami igen jelentős előny a fogadó iskolának. Az angol szakos magyar kolléganőimmal gyakran értékeltük az anyanyelvi lektor jelentőségét a napi munkában, valamint a legcélszerűbb és a leggyümölcsözőbb együttműködés formáit. Ezek után került sor a Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány keretében meghirdetett francia anyanyelvű kolléga foglalkoztatása iránti kérelem benyújtására. Sűrű levélváltások és a fogadás körülményeinek biztosítása után Michèle Hamedí kolléganő Budapestre érkezett 1993. szeptember 4-én.

Az első benyomások

Rendkívül fontos, hogy a hazánkba érkező külföldi vendég tanár méltó munkakörülmények között dolgozhasson. A pályázati feltételek között szereplő „férőhely” szónak nem az a megfelelője, hogy berakjuk a vendég tanárt egy kollégiumi szobába, közös WC-, fürdőszoba-használattal, főzési lehetőség nélkül („egy az, amit mi kapunk a menzán”), és élje túl a tanévet a kollégisták „életzaja” és -tempói közepette. A nyelviskola-vállalkozásokba hívott fiatal angol vendég tanárok is nehezen viselték a fentiekben vázoltakat, hát még az idősebbeknek milyen megpróbáltatást jelenthet a napi munka után afféle „egyetemistás” viszonyok között másnapra készülni, netán pihenni.

Városunk előljáróságában partnert találtam arra, hogy az idős, de nagyon fiatalos lelkesedéssel dolgozó amerikai kolléganőhöz hasonlóan a fiatal nyugdíjas francia kolléganő is egy garzonlakást kapjon frissen festve, tapétázva, berendezve, felszerelve. Iskolánk gazdasági vezetője és igazgatósága kellő együttműködésével a francia kolléganő megérkezéséig mindezt megvalósítottuk: virág az asztalon, a hűtőben 2 napi friss étel, vörösbor. A Keleti pályaudvaron francia zászlót és névtábláját tartva vártam rá, kocsival vittük állomáshelyére (nem fogadva el a „majd feltesszük a vonatra”-féle megoldást.)

A találkozást már természetesen megelőzte levélváltás az elképzeléseiről (heti munkarend, javaslatok) és a minisztérium által előírt óraszámról, az itteni iskoláról és lakáskörülményeiről. A személyes találkozás nagyon vidám volt: én a zászlót lobogtatva pásztaztam szememmel a peront, kerestem az ősz hölgyeket, míg ő egy villanytargonca bak-

járól kiáltott rám nagy örömmel. A kocsiban hazafelé már jól kibeszélgettük magunkat, egy körültekintően kiválasztott étterem igen finom, kedvére való ebédje után. Nagyon jó hangulatban értünk haza. A lakásába belépve nem győzte elragadtatását kifejezni: „hallottam azoktól, akik már egy éve itt dolgoznak, hogy a magyarok vendégszeretete és figyelmessége páratlan, de ez felülmúlja minden elképzelésemet”.

Ezután jött a találkozás a diákjainkkal. Már a kocsiban ideúton kérdezgette: „hogyan fog majd a tanulókkal kommunikálni?” – franciául persze – válaszoltam. Ő hitte is meg nem is, hogy egy kiejthetetlen nevű keletmagyarországi városka diákjai olyan szinten tudnának franciául, hogy ezen a nyelven lehessen velük érintkezni a tanítás során és a tanórán túl is. Az első tanórái után elragadtatva ecsetelte, milyen élmény számára, hogy meg tudja magát értetni mindenkivel. Nekünk kivételes szerencsénk, hogy Michèle Hamedi rendkívül széles pedagógiai jártassággal bír: óvónői, alsótagozati tanítói képzése mellé megszerezte a 8 osztályos gimnáziumi történelem, földrajz és anyanyelvi francia tanári képesítést is. Nagy örömmel fogadta tehát azt a lehetőséget, hogy általános és középiskolai tanulókkal egyaránt foglalkozhat.

Talán hosszabban számoltam be az együttműködés létrejöttének hátteréről, de ezen alapul a jó közérzet és a harmonikus tevékenység az egész tanév során. A figyelmeseknek, a folyamatos eszmecserének nem szabad lankadni a későbbiekben sem.

Michèle Hamedi a gimnáziumban „hivatalosan” 10 órát tartana hetenként. Az első héten kijelentette azonban, hogy „ha itt unatkozik, hazamegy”. Tehát a nyelvvizsgára készülő, továbbtanulók egyéni foglalkozásokra járnak hozzá heti 1-2 alkalommal, ami ki-tesz még heti 4-5 órát.

Az általános iskolában eredetileg heti 5 órát terveztek vele, oda is két délelőtt megy, összesen 8-9 órát foglalkozik a gyerekekkel, és egy délután a főiskolai francia képzésre járó fiatal kolléganőket készíti fel a konzultációkra. Igen sok szemléltető anyagot hozott számunkra: 6 videofilmet, könyveket, az irodalom és az egészségügyi szaknyelv oktatásához folyóiratokat, prospektusokat. A tanulók egyénileg és csoportosan is megajándékozták. Karácsonyra ő minden egyes diákjának hozott valamit (naptárt, könyvet, kulcs-tartót, bizsut stb.). Mindezek az ő teljes otthonosságát és a diákjaival kialakított közvetlen kapcsolatát tükrözik, szakmai lelkesedésén túl.

Az első eredmények

Az első félévi munkájának felbecsülhetetlen eredménye, hogy mind a 3 gimnáziumi évfolyam tanulói hozzászórtak a közvetlen francia nyelvű napi érintkezéshez, és beszéd-készségük sokat gyarapodott. Hat negyedikes tett középfokú nyelvvizsgát, további négy a következő vizsgaidőszakban próbálja meg. Az idegen nyelvi kommunikáció segítésére a tanulók és Michèle is szívesen élnek a gesztusok, a mimika „színházi” eszközeivel, és rajzolnak, ha kell. A kolléganő lényge, személye olyan jótékony hatással van mindnyájunkra, hogy derűje, szolgálatkészsége, lelkesedése külön kincs. Sajnálatos, hogy azok a törekvéseink, melyekkel szerettük volna őt a környéken dolgozó francia anyanyelvű kollégákkal összeismertetni, nem jártak sikerrel: leveleire nem kapott választ, egyedül a Karcagon dolgozó kolléga örül a megismerkedésnek.

Összegezve tapasztalatainkat: az anyanyelvi kolléga akkor jelent minőségi többletet az idegenyelvek oktatásában, ha ennek komoly emberi és nevelési alapja van: nem lankadó érdeklődés, állandó odafigyelés egymásra, a rendkívüli lehetőséggel élni is tudó diákok körében.

SZABÓ ÖDÖNNÉ